

Working paper _5_ Instituționalismul și digitalizarea. Sistematizarea literaturii de specialitate.

FUNDAMENTE TEORETICE

În prima parte vom face o trecere în revistă a literaturii de specialitate pe subiectul supus analizei, Astfel, vom prezenta noțiuni despre: digitalizare și instituționalism, avantajele dualității digitalizare-instituționalism și alte subiecte conexe, cum ar fi: Agenda digitalizării 2030 a UE și indicele Economiei și Societății Digitale (DESI).

În partea a doua, formulăm ipoteza de cercetare. Variabilele care fac obiectul analizei empirice vor fi descrise la metodologia cercetării în secțiunea a 3-a.

Pentru început vom defini terminologia și conceptele cu care operăm.

Prin definiție, *digitalizarea* este un proces complex care implică integrarea tehnologiilor digitale în diverse aspecte ale vieții și afacerilor, transformând modul în care organizațiile operează și interacționează cu mediul lor. Aceasta nu se limitează doar la implementarea tehnologiilor, ci include și schimbări organizaționale și pedagogice esențiale.

Etaplele premergătoare digitalizării, constând din tehnologii precum computerul și internetul, au contribuit la tendința actuală de digitalizare, marcând apariția societății digitale. Aceasta impune adaptarea instituțiilor sociale la complexitatea noii realități digitale. Platformele digitale devin piloni esențiali, inclusiv în administrația publică, în timp ce provocările generate de lumea virtuală solicită reevaluarea structurilor sociale și a modelelor tradiționale de guvernare (Vasilenko et al., 2022).

Digitalizarea facilitează optimizarea calității serviciilor și creșterea nivelului de satisfacție al clienților; cu toate acestea, este însoțită de riscuri semnificative, precum vulnerabilitățile legate de securitatea cibernetică și potențiale pierderi de locuri de muncă generate de procesul de automatizare (Subach, 2024).

Digital inclusion and ICT access significantly influence QoL at the global level (Alhassan & Adam, 2021).

Accesul la TIC, respectiv utilizarea TIC de către guvern are influență pozitiv-semnificativă în performanța sectorului public (Dogbe et al., 2024)

Pe de altă parte, *instituționalismul* este o teorie influentă în științele politice și studiile organizaționale, care examinează rolul instituțiilor în determinarea rezultatelor sociale și politice.

Instituționalismul modern este un domeniu complex și divers, prezentând multiple versiuni: **sociologic**, **istoric** și **raționalist** (Hall&Taylor, 1996). Așadar, instituționalismul modern nu constituie un corp unificat de gândire, ci mai degrabă o colecție de abordări analitice distincte (Hall&Taylor, 1996, Immergut, 1998). *Instituționalismul sociologic* examinează cum normele și valorile culturale modelează comportamentele și structurile organizaționale, în timp ce *instituționalismul istoric* se axează pe determinanții la nivel macropolitic sau macroeconomic subliniind importanța instituțiilor, fiind apreciat pentru capacitatea sa de a explica procesele complexe și conjuncturale (Kelly, 2019; Hall&Taylor, 1996). *Instituționalismul raționalist* se bazează pe teoria alegerii raționale și maximizarea beneficiilor indivizilor fiind adesea folosit pentru a explica comportamentele politice și economice prin prisma intereselor individuale și a constrângerilor instituționale (Hall&Taylor, 1996).

Fără a avea pretenția că vom enumera toate tipurile de instituționalism, se cuvine a mai menționa câteva forme mai puțin discutate:

- **Noul Instituționalism Economic** care se concentrează pe aspectele economice ale instituțiilor, analizând politicile de redistribuire, reglementare și modernizare,
- **Instituționalismul normativ** care se concentrează pe normele și valorile care ghidează comportamentele instituționale

- **Instituționalismul ”biliard ball”** care analizează interacțiunile dintre diferite instituții și impactul acestora asupra politicilor publice (Reich, 2000).

În actuala eră tehnologică putem merge chiar mai departe, la definirea *instituționalismului digital*; acest tip de instituționalism se referă la procesele prin care normele și regulile sunt integrate în infrastructuri digitale, schimbând practicile sociale și organizaționale. Digitalizarea entităților instituționale (pentru prescripții medicale, bani, asigurări, taxe etc.) exemplifică în fapt procesul de instituționalizare digitală (Eriksson & Öhlund, 2024).

Pe de altă parte, pentru că subiectul nostru este sinergia dintre instituționalism și digitalizare, se cuvine să mai reținem câteva idei:

- rolul antreprenorilor politici și al factorilor explicativi cheie este esențial în influențarea stabilității și schimbării politicilor digitale (Torfs, et al., 2022).
- succesul proiectelor de incluziune digitală presupune parcurgerea a patru etape:
 - obținerea validării simbolice din partea comunității,
 - promovarea unor activități sociale semnificative în grupurile relevante,
 - asigurarea conexiunii cu surse de venit sustenabile și
 - mobilizarea sprijinului instituțional din partea autorităților guvernamentale (Madon et al., 2009)
- gradul de digitalizare a guvernării prezintă o corelație pozitivă semnificativă cu eficacitatea administrației publice, această legătură fiind remarcabilă în aspecte precum eficiența guvernamentală, combaterea corupției și stimularea activităților economice (Dobrolyubova, et al., 2019).

2.1. Avantajele dualității digitalizare-instituționalism

Digitalizarea aduce multiple beneficii, atât pentru instituțiile publice, prin optimizarea proceselor și creșterea eficienței, cât și pentru cetățeni și companii, care beneficiază de servicii publice îmbunătățite. Aceste avantaje sunt sintetizate schematic în Figura 1, urmând să le detaliem în continuare, cu referințe din literatura de specialitate.

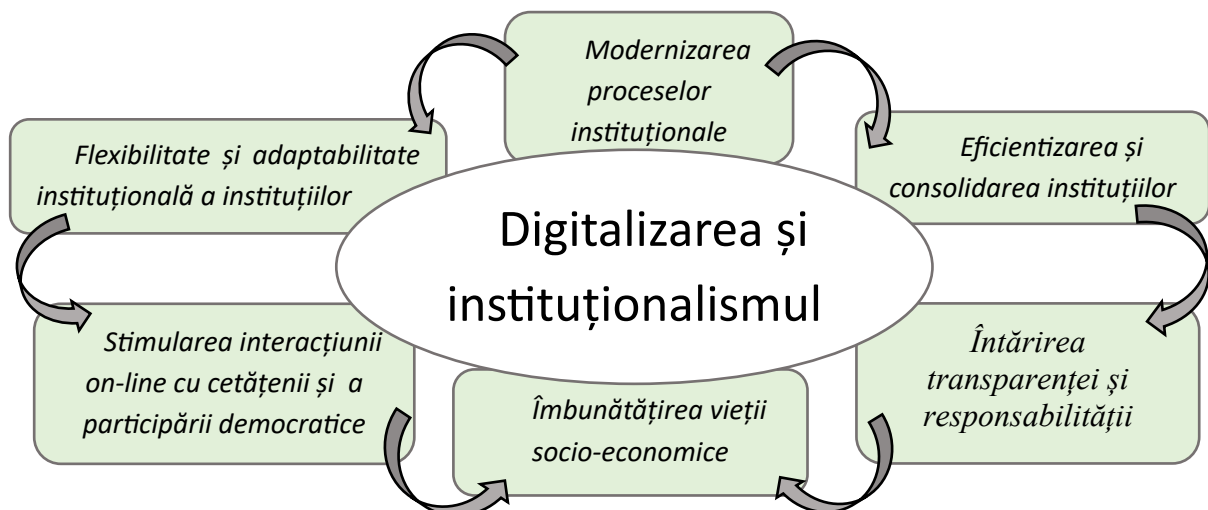

Figura 1. Avantajele binomului digitalizare – instituționalism, prelucrare proprie

Modernizarea proceselor instituționale:

Digitalizarea facilitează restructurarea birocrăției tradiționale specifică teoriei **instituționaliste clasice**, reducând influența structurilor instituționale tradiționale și permițând o reevaluare a principiilor teoretice fundamentale (Schildt, 2022). Prin implementarea proceselor

electronice (*e-guvernare*), instituțiile guvernamentale pot reduce timpul și resursele necesare pentru funcțiile administrative, inclusiv prin: depunerea digitală a cererilor, automatizarea serviciilor publice și crearea unei infrastructuri digitale interconectate între instituții, ceea ce simplifică birocrăția și îmbunătățește reacția guvernului la nevoile cetățenilor (Zubarev & Ivanov, 2021).

Din perspectiva **institucionalismului normativ**, digitalizarea întărește principiile de transparență și responsabilitate, promovând guvernarea deschisă. Pe de altă parte, deși digitalizarea îmbunătățește transparența, sunt necesare măsuri de prevenire a fraudei cibernetice și protecția datelor cetățenilor (Mynenko & Lyulyov, 2022; Melentyeva, 2023). Platformele online pentru publicarea datelor bugetare și accesul cetățenilor la informații de interes public contribuie la consolidarea încrederii în instituții și la reducerea corupției (Thanh, 2022).

Accelerarea flexibilității și adaptabilității instituțiilor:

Conform **institucionalismului istoric**, instituțiile evoluează lent în timp, dar digitalizarea accelerează această schimbare. Tehnologia oferă un cadru flexibil care permite adaptarea rapidă a politicilor, implementarea soluțiilor digitale în situații de criză neprevăzute (ec - pandemia COVID-19) și dezvoltarea de capacități analitice și predictive pentru luarea unor decizii informate urmare a analizei datelor prin tehnologii moderne. Astfel, digitalizarea facilitează o **guvernare adaptivă**, capabilă să răspundă eficient noilor provocări.

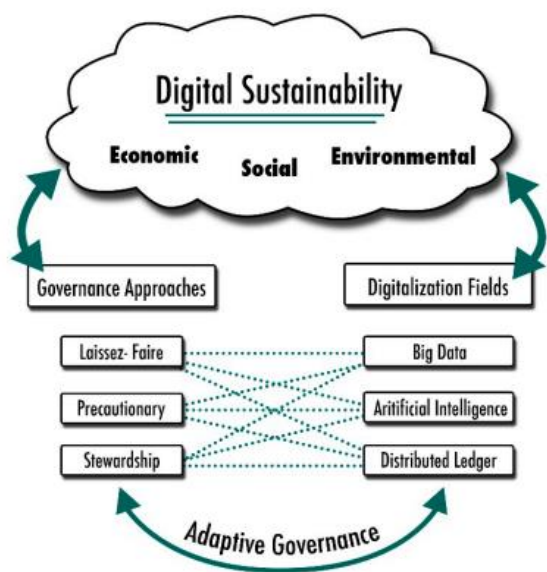

Figura 2. Digital Sustainability, source: Linkov et al., 2018

Stimularea interacțiunii on-line cu cetățenii și a participării democratice

Institucionalismul modern subliniază importanța **interacțiunii** dintre instituții și cetățeni. Digitalizarea oferă cetățenilor noi canale de participare activă în procesul decizional, cum ar fi platformele de consultare publică și votul electronic, contribuind la o guvernare mai incluzivă și democratică.

Un studiu sociologic realizat în Rusia evidențiază faptul că inițiativele guvernamentale de dezvoltare a unui mediu digital destinat interacțiunii cu cetățenii ar putea satisface în mod adecvat cerințele societății. Aceste măsuri ar contribui la diminuarea birocrăției și a formalismului administrativ, facilitând totodată un proces mai eficient și mai accesibil în furnizarea serviciilor publice (Zubarev & Ivanov, 2021).

Guvernarea adaptivă poate fi definită ca ajustarea regulilor și practicilor de reglementare pentru a încorpora noi date și a echilibra riscurile și beneficiile unei activități date. O administrație guvernamentală flexibilă și adaptivă poate fi consolidată prin măsuri legislative, parteneriate voluntare între actorii implicați și colaborarea dintre sectorul industrial, mediul academic și societatea civilă, având ca obiective monitorizarea serviciilor digitale, diminuarea riscurilor și elaborarea celor mai eficiente strategii de guvernare. Relevantă este figura 2 alăturată. (Linkov, et al., 2018).

Îmbunătățirea vieții socio-economice:

Digitalizarea oferă oportunități unice pentru îmbunătățirea vieții socio-economice. Pe de altă parte, tot prin prisma **instituționalismului modern**, procesul de digitalizare este ghidat, reglementat și adaptat prin intermediul instituțiilor statului astfel încât să răspundă nevoilor sociale și economice. În acest context, mai putem reține din literatura de specialitate următoarele idei: digitalizarea constituie fundamentul economiei moderne, promovând nu doar inovația tehnologică, ci și îmbunătățind toate aspectele vieții sociale, inclusiv piața muncii, educația și sănătatea (Bessonova & Battalov, 2020); procesul de instituționalizare a economiei digitale, ca model economic emergent, a fost stimulat de interacțiunea dintre tehnologii inovative tehnologice, organizaționale și din domeniul științelor umaniste (Vasilenko et al., 2020); un studiu realizat în Europa între 2011-2019 a evidențiat că transformarea digitală a afacerilor prin e-commerce a contribuit la complexitatea economică, în timp ce aceasta din urmă a accelerat digitalizarea, relația fiind bidirecțională (Ha, 2022); conform lui Olczyk & Kuc-Czarnecka (2022), indicatorii esențiali ai transformării digitale includ acoperirea broadband, abilitățile software și procentul de întreprinderi care utilizează big data și comerțul online; pandemia COVID-19 a accelerat digitalizarea, generând o creștere economică semnificativă, iar țările avansate în acest proces obțin beneficii economice suplimentare comparativ cu cele aflate în stadii incipiente (Parubets, 2022); studiul realizat de Ivashyna et al. (2023) pentru Ucraina subliniază rolul digitalizării în facilitarea socializării virtuale și a instituționalizării, contribuind la dezvoltarea socio-economică prin crearea de instituții incluzive și promovarea pluralismului politic și economic.

Eficientizarea și consolidarea instituțiilor:

Din perspectiva **instituționalismului raționalist**, vom reține doar sensul potrivit constructului nostru și anume faptul că digitalizarea poate optimiza **costurile și resursele** instituțiilor guvernamentale, sporindu-le capacitatea de a implementa politici publice eficiente.

2.2. Inovația digitală și instituționalismul

Inovația digitală și instituționalismul sunt două concepte esențiale pentru înțelegerea modului în care tehnologiile emergente transformă societatea și economia. Inovația digitală (inteligenta artificială, blockchain, big data) oferă oportunități semnificative pentru modernizarea instituțiilor. La rândul său, instituționalismul oferă cadrul necesar pentru adoptarea responsabilă a inovațiilor digitale.

Pe de altă parte, perspectiva instituțională constituie un cadru esențial pentru analiza inovației și transformării digitale. Inovația digitală se referă la dezvoltarea de produse și servicii noi, în timp ce transformarea digitală reflectă efectele acestor inovații, care reconfigurează actori, structuri, practici și valori, modificând regulile din organizații și diverse domenii. Această abordare analizează cum noile aranjamente obțin legitimitate socială și interacționează cu structurile instituționale existente (Hinings et al. 2018).

Eriksson și Öhlund (2024) subliniază că infrastructurile digitale și designul acestora joacă un rol determinant în procesele de instituționalizare. De asemenea, autorii evidențiază necesitatea regândirii proceselor de instituționalizare în era digitalizării.

Concluzie de etapă:

Din perspectiva **instituționalismului**, digitalizarea transformă instituțiile guvernamentale prin eficientizare, transparență și adaptabilitate. Aceasta nu doar îmbunătățește actul guvernării, ci și întărește **legitimitatea și încrederea** în instituțiile publice, facilitând o guvernare modernă și incluzivă. Digitalizarea devine astfel un instrument esențial în modernizarea statului și consolidarea instituțiilor în actualul context.

Ca preambul pentru partea practică a lucrării se cuvine să vorbim puțin despre agenda UE a digitalizării, respectiv despre principalul indice de măsurare al gradului de digitalizare al țărilor (DESI).

2.3. Agenda digitalizării UE

Agenda UE privind digitalizarea reprezintă un set de obiective și direcții strategice asumate în acord cu **Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă** a Organizației Națiunilor Unite (ONU), care subliniază rolul esențial al digitalizării în atingerea celor **17 Obiective ale Dezvoltării Durabile (ODD)**. Digitalizarea este considerată un factor transversal, capabil să accelereze progresul în multiple domenii, de la reducerea sărăciei până la e-Guvernare, inovare și sustenabilitate.

Digitalizarea vine cu riscuri și provocări în atingerea obiectivelor sale, din care amintim: disparitățile digitale între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, protecția datelor și securitatea cibernetică, accesul limitat la infrastructură digitală în regiunile izolate, necesitatea alfabetizării digitale pentru a evita excluziunea tehnologică.

Studiul realizat de Jovanović și Okanović (2018) evidențiază o corelație semnificativ-pozitivă între digitalizare și dezvoltarea durabilă, limitată la dimensiunile economică și socială. Un grad avansat de digitalizare contribuie la sporirea competitivității, inovației și activităților antreprenoriale, favorizând astfel creșterea economică. De asemenea, diferențele culturale influențează semnificativ procesul de digitalizare.

Antikainen, et al. (2018) sugerează că digitalizarea poate facilita tranziția către o economie circulară mai sustenabilă.

Pe de altă parte, în contextul Uniunii Europene, Başol și Yalçın (2021) au constatat că digitalizarea a condus în anul 2018 la îmbunătățiri ale indicatorilor pieței muncii.

Conform lui Xu, et al. (2022), digitalizarea este crucială pentru dezvoltarea durabilă a unei națiuni sau regiuni, facilitând atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, inclusiv eradicarea sărăciei și foametei, îmbunătățirea serviciilor de sănătate și educație, promovarea inovației industriale și infrastructurii, consolidarea guvernanței și gestionarea riscurilor de mediu.

2.4. Despre DESI

Conform precizărilor Comisiei Europene, DESI (Digital Economy and Society Index) este un indice utilizat de Comisie pentru a evalua progresul statelor membre ale Uniunii Europene în domeniul digitalizării economiei și societății. Performanța digitală a țărilor este măsurată pe baza unor indicatori precum: conectivitatea, competențele digitale, utilizarea internetului, integrarea tehnologiilor digitale în afaceri și serviciile publice digitale.

Scorul DESI pentru o țară „C” este calculat după formula:

$$DESI(C) = Capital\ uman\ (C) * 0.25 + Conectivitatea\ (C) * 0.25 + Integrarea\ Tehnologiilor\ digitale\ (C) * 0.25 + Servicii\ publice\ digitale\ (C) * 0.25 \quad (1)$$

După Russo (2019), monitorizarea gradului de digitalizare în Uniunea Europeană se realizează prin intermediul Indicelui Economiei și Societății Digitale (DESI), dezvoltat de Comisia Europeană pentru a evalua progresele tehnologice și a menține competitivitatea față de SUA, Japonia și Coreea de Sud.

DESI este corelat pozitiv cu PIB-ul pe cap de locuitor, în funcție de utilizarea serviciilor online de către cetățeni și adoptarea tehnologiilor digitale de către companii (Parra et al., 2020).

În 2021, subindicatorii DESI au fost adaptați pentru a se alinia cu obiectivele Agendei Digitale 2030 compusă din patru dimensiuni fundamentale: capitalul uman, conectivitatea, integrarea tehnologiilor digitale și serviciile publice digitale.

Conform lui Kovacs (2022), analiza abilităților digitale între statele membre, nu a validat o convergență semnificativă, subliniind necesitatea dezvoltării abilităților digitale pentru a atinge obiectivele Agendei 2030.

Factorii socioeconomici, cum ar fi PIB-ul, cheltuielile pentru educație și cercetare-dezvoltare, au un impact pozitiv asupra scorului DESI, în timp ce numărul de ore lucrate exercită un efect negativ (Masoura & Malefaki, 2023).

Figueiredo (2024) evidențiază, printr-o analiză de tip panel, influența pozitivă a factorilor digitalizării asupra dezvoltării economice, demonstrând impactul semnificativ asupra creșterii PIB-ului.

Mai mult, Asoy (2024) afirmă că o creștere de 1% a Indicelui Digital Economic și Societal (I-DESI) generează o creștere de 1% a PIB-ului.

Bibliografie

1. **Alhassan, M., & Adam, I.** (2021). The effects of digital inclusion and ICT access on the quality of life: A global perspective. *Technology in Society*, 64, 101511. <https://doi.org/10.1016/J.TECHSOC.2020.101511>.
2. **Antikainen, M., Uusitalo, T., & Kivikytö-Reponen, P.** (2018). Digitalisation as an Enabler of the Circular Economy. *Procedia CIRP*, 73, 45-49. <https://doi.org/10.1016/J.PROCIR.2018.04.027>.
3. **Asoy, E.** (2024). A Better Proxy for Technology Determinant of Economic Growth: The International Digital Economy and Society Index. *Istanbul Journal of Economics / İstanbul İktisat Dergisi*. <https://doi.org/10.26650/istjecon2023-1327567>.
4. **Başol, O., & Yalçın, E.** (2021). How does the digital economy and society index (DESI) affect labor market indicators in EU countries? *Human Systems Management*. <https://doi.org/10.3233/hsm-200904>.
5. **Bessonova, E., & Battalov, R.** (2020). Digitalization as a tool for innovative economic development. *Economic Annals-XXI*. <https://doi.org/10.21003/EA.V186-08>.
6. **De Figueiredo, S.** (2024). Digital Readiness and Economic Growth: Analyzing the Impact of DESI Scores on GDP in European Countries. *International Journal of Social Science and Human Research*. <https://doi.org/10.47191/ijssshr/v7-i01-26>.
7. **Dobrolyubova, E., Klochkova, E., & Alexandrov, O.** (2019). Digitalization and effective government: What is the cause and what is the effect? In D. Alexandrov et al. (Eds.), *Digital transformation and global society (Communications in Computer and Information Science, Vol. 1038, pp. 55–67)*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-37858-5_5.
8. **Dogbe, F., Alhassan, M., Adomako, R., & Davies, E.** (2024). The mediating role of government ICT use on the nexus between ICT access and public sector performance. *Transforming Government: People, Process and Policy*. <https://doi.org/10.1108/tg-02-2024-0039>.
9. **Eriksson, O., & Öhlund, S.** (2024). Digital Institutionalization: The Case of E-Prescribing. *J. Assoc. Inf. Syst.*, 25, 8. <https://doi.org/10.17705/1jais.00845>.
10. **EUROSTAT.** (2025). Eurostat database [Data set]. Retrieved January 15, 2025, from <https://ec.europa.eu/eurostat/data/> database.
11. **Ha, L.** (2022). Digital Business and Economic Complexity. *Journal of Computer Information Systems*, 63, 162-175. <https://doi.org/10.1080/08874417.2022.2040066>.
12. **Hall, P., & Taylor, R.** (1996). Political Science and the Three New Institutionalisms. *Political Studies*, 44, 936-957. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9248.1996.tb00343.x>.
13. **Hinings, B., Gegenhuber, T., & Greenwood, R.** (2018). Digital innovation and transformation: An institutional perspective. *Inf. Organ.*, 28, 52-61. <https://doi.org/10.1016/J.INFOANDORG.2018.02.004>.
14. **Immergut, E.** (1998). The Theoretical Core of the New Institutionalism. *Politics & Society*, 26, 34 - 5. <https://doi.org/10.1177/0032329298026001002>.
15. **Ivashyna, O., Ivashyna, S., & Novikova, L.** (2023). Some Aspects of Institutionalisation of Economic Development of the Digital Society. *Scientific opinion: Economics and Management*. <https://doi.org/10.32782/2521-666x/2023-83-26>.
16. **Jovanović, M., Dlačić, J., & Okanović, M.** (2018). Digitalization and society's sustainable development – Measures and implications. *Proceedings of Rijeka Faculty of Economics: Journal of Economics and Business*. <https://doi.org/10.18045/ZBEFRI.2018.2.905>.

17. **Karinda, K., Agustang, A., & Usman, A.** (2023). Digital Government for Anti-Corruption: A Systematic Literature Review. *International Journal of Science and Society*. <https://doi.org/10.54783/ijssoc.v5i1.649>.
18. **Kelly, J.** (2019). Institutional Theory. *Freedom to Be*. https://doi.org/10.1007/978-0-387-68930-2_2.
19. **Kovacs, T.** (2022). Digital Transformation of Human Capital in the EU According to the DESI Index. *Issues In Information Systems*. https://doi.org/10.48009/4_iis_2022_125.
20. **Linkov, I., Trump, B., Poinssatte-Jones, K., & Florin, M.** (2018). Governance Strategies for a Sustainable Digital World. *Sustainability*, 10, 440. <https://doi.org/10.3390/SU10020440>.
21. **Madon, S., Reinhard, N., Roode, D., & Walsham, G.** (2009). Digital inclusion projects in developing countries: Processes of institutionalization. *Information Technology for Development*. <https://doi.org/10.1002/ITDJ.V15:2>.
22. **Masoura, M., & Malefaki, S.** (2023). Evolution of the Digital Economy and Society Index in the European Union: A Socioeconomic Perspective. *TalTech Journal of European Studies*, 13, 177-203. <https://doi.org/10.2478/bjes-2023-0020>.
23. **Mynenko, S., & Lyulyov, O.** (2022). The Impact of Digitalization on the Transparency of Public Authorities. *Business Ethics and Leadership*. <https://doi.org/10.21272/103-115.2022>.
24. **Naik, A., Nagargoje, M., Patil, V., & Raikar, P.** (2024). Budget Transparency and Accountability Platform. *International Journal of Innovative Science and Research Technology (IJISRT)*. <https://doi.org/10.38124/ijisrt/ij9isrt24apr977>.
25. **Oktaviani, R., PuspaningtyasFaeni, D., PuspitaningtyasFaeni, R., & R.** (2019). E-Budgeting for Public Finance Transparency and Accountability. *International Journal of Recent Technology and Engineering*. <https://doi.org/10.35940/ijrte.b1170.0782s419>.
26. **Olczyk, M., & Kuc-Czarnecka, M.** (2022). Digital Transformation and Economic Growth – DESI Improvement and Implementation. *Technological and Economic Development of the Economy*. <https://doi.org/10.3846/tede.2022.16766>.
27. **Parra, J., Pérez-Pons, M., & González, J.** (2020). Study Based on the Incidence of the Index of Economy and Digital Society (DESI) in the GDP of the Eurozone Economies. https://doi.org/10.1007/978-3-030-53829-3_16.
28. **Parubets, S.** (2022). Digitalization Amplification Effect on International Economic Stability. *Theoretical and Applied Issues of Economics*. <https://doi.org/10.17721/tppe.2022.45.4>.
29. **Reich, S.** (2000). The Four Faces of Institutionalism: Public Policy and a Pluralistic Perspective. *Governance*, 13, 501-522. <https://doi.org/10.1111/0952-1895.00143>.
30. **Russo, V.** (2019). Digital Economy and Society Index (DESI). European Guidelines and Empirical Applications on the Territory. *Qualitative and Quantitative Models in Socio-Economic Systems and Social Work*. https://doi.org/10.1007/978-3-030-18593-0_31.
31. **Schildt, H.** (2022). The Institutional Logic of Digitalization. In *Digital Transformation and Institutional Theory* (pp. 235-251). (Research in the Sociology of Organizations; Vol. 83). Emerald. <https://doi.org/10.1108/S0733-558X20220000083010>.
32. **Subach, T.** (2024). The Main Aspects of the Digital Development of Society. *Theoretical Economics*. <https://doi.org/10.52957/2221-3260-2024-4-24-35>.
33. **Surovičová, A., Bozhenko, V., Boyko, A., & Petrenko, K.** (2022). Assessment of Transmission Effects Between “Corruption-Digitization-Economic Growth.” *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.3.44.2022.3797>.
34. **Thanh, H.** (2022). Accelerating Digital Transformation Implementation in the Fight Against Corruption? *International Journal of Electronic Government Research*. <https://doi.org/10.4018/ijegr.298181>.
35. **Torfs, I., Wayenberg, E., & Danneels, L.** (2022). Institutional Shifts and Punctuated Patterns in Digital Policy. *Review of Policy Research*. <https://doi.org/10.1111/ropr.12507>.
36. **Vasilenko, L., Meshcheryakova, N., & Zotov, V.** (2022). Digitalization of Global Society: From the Emerging Social Reality to its Sociological Conceptualisation. *WISDOM*. <https://doi.org/10.24234/wisdom.v21i1.720>.
37. **Vasilenko, N., Linkov, A., & Tokareva, O.** (2020). The Interaction Between Innovative Technologies in the Course of the Institutionalization of the Digital Economy. *Proceedings of the*

III International Scientific and Practical Conference "Digital Economy and Finances" (ISPC-DEF 2020). <https://doi.org/10.2991/aebmr.k.200423.010>.

38. **World Bank.** (2025). World Development Indicators [Data set]. Retrieved January 21, 2025, from <https://data.worldbank.org/>.
39. **Xu, J., She, S., & Liu, W.** (2022). Role of Digitalization in Environment, Social and Governance, and Sustainability: Review-Based Study for Implications. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.961057>.
40. **Zubarev, S., & Ivanov, A.** (2021). Socio-political Risks of Digitalization and Their Impact on Public Administration. *Science, Culture Society*. <https://doi.org/10.19181/nko.2021.27.4.7>.